

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 2— Pengő, vidékre 2:30 Pengő

Ötnapos lett Svájcban az iskolahét

Tüzelőanyag hiány miatt Svájcban már különféle intézkedéseket fogantatosítottak. Így korlátozták a villany és gázfogyasztását. Most rendeletet adtak ki, melynek értelmében az iskolákban a tanítás hetenként csak öt-öt napig tart. Az elvesztett óraszámokat az öt tanítási nap között osztották szét. Így a tüzelőanyag 12 százalékát megtakarítják. Itt jelentjük, hogy 16-tól a kenyeret Svájcban is jegyre adják. Fetenként napi 22 és fél deka az adag.

Papen visszaérkezett Ankarába

Három héttel ezelőtt Papen, Németország nagykövete elhagyta Törökországot és Magyarországon keresztül Németországba utazott. A nemzetközi sajtó ma azt jelenti, hogy a német nagykövet husznapos magyarországi és németországi utazás után tegnap visszaérkezett a török fővárosba. — Lapjelentések szerint az a vegyes német bizottság, mely röviden Bulgáriába megy, Törökországba is ellátogat. Husznapos utján Papen német nagykövet e bizottság utazásáról és programjáról is tárgyalt.

Sztalingrád sorsa végleg eldőlt

A ma reggeli svájci lapok írják, hogy az újságok katonai szakértőinek véleménye szerint Sztalingrád sorsa most már megváltozhatatlanul végleg eldőlt. Ezt a véleményüket a katonai szakértők arra építik, hogy jelentés érkezett arról, hogy a német csapatok Sztalingrád fölött is kiérték a Volga partjára. A svájci lapok katonai szakértői azt mondják, hogy így mostmár a németek természetszerűleg nem fognak többé igyekezni az eddig el nem foglalt városrész meghódítására, hanem megelégszenek azzal, hogy az új állásokból ágyúkkal löjjék azt össze. Az oroszországi harcok kapcsán még azt jelentik, hogy a Sztalingrád előtti Don-szakaszon a legutolsó 10 nap alatt 3282 foglyot ejtettek a tengelycsapatok, 100 ágyút és 400 gépfegyvert zsákmányoltak és közel tízezer orosz katonát öltek meg. Ezek a harcok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy más csapatok most Sztalingrád fölött is kitörtek a Volga partjára. A Névánál két orosz hadosztályt, mely Leningrádot akarta tehermentesíteni, a németek megsemmisítették.

Pénteken légicsata dult a francia és belga partokon

A péntekre virradó éjszaka a német és megszállt területek fölé behatolt angol gépek közül többet lőttek le a német vadászgépek és légvédelmi ütegek. Ugyanez az eset megismétlődött pénteken, amikor is a délelőtti órákban erős vadászgépkísérettel amerikai mintájú bombázók igyekeztek északfranciaországi és belga területek fölé behatolni. Több helyen a német vadászok a hadipontok tájékáról elűzték az angol-amerikai támadókat s ezután harcba keveredtek velük. A

bombázók között nagyobb kárt okoztak, mint azok bombái a polgári lakóházakban. Az amerikai bombázók leg-

Meghosszabbítják a japán-orosz semlegességi szerződést

A kujbisevi japán követség egyik tanácsosa Mandzsuriába érkezett és ott a sajtó képviselőinek nyilatkozatot tett arról, hogy a japán-orosz viszonyban semmi változás nem állt be. A két ország közötti semlegességi szerződést egy Kujbisevbe menő japán bizottság márciusban meghosszabbítja.

Amerika nem győzheti le Japánt

Hadijelentések arról adnak hírt, hogy az amerikaiak minden erőfeszítésükkel igyekeznek Japán erejét gyöngíteni. A kínai követelések lecsillapítására Burma fölött, a Junan tartományban amerikai bombázók egyre gyakrabban jelennek meg a japán megszállott területek fölött. A Kanada előtti fekvő Aleuti szigetek körül is támadásba kezdtek az amerikaiak, annak a látszatnak a felkeltésére, hogy vissza akarják foglalni a Japánhoz vezető szigeteket. A most ott folyó tengeri csata során a japánok több amerikai hajót süllyesztettek el. Az USA egy

volt tokiói követe tegnap a sajtónak adott egy nyilatkozatában azt mondta, ha Amerika le akarná győzni Japánt, katonáinak jobban kellene harcolni, munkásainak többet dolgozni és ami a legfontosabb, a kiváltságos társadalmi rétegeknek le kellene mondaniok a luksuszról. Amíg a közvélemény nem látja be mindennek a szükségességét, Japán legyőzéséről nem lehet beszélni. Miután az amerikai közvéleményben nem igen van hajlandóság erre, alig lehet beszélni Japán legyőzésének lehetőségéről.

Wilkie nem haza, Indiába utazik

Hirt adtunk arról, hogy Wilkie miután több ízben tárgyalt Csangkajsekkal, Csunkingből eltávozott. Ankarai híradás szerint Roosevelttel megbízottja nem Washingtonba, hanem Indiába utazik. Indiában Emery nyilatkozatát, mely szerint Anglia nem hajlandó tárgyalni a kongresszuspárttal, nagy felháborodással fogadták. Emery felszólalása után az angol alsóházban a munkáspárt képviselői tovább követelik a tárgyalások újrafelvételét. Emery után tegnap Attley, Churchill helyettese jelentette ki, hogy London Gandhiékkel nem kezd új tárgyalásokat. Legújabb jelentések szerint Wilkie azért utazik Indiába, hogy ő próbálja meg a tárgyalások megindítását.

Új francia csapatok mentek a keleti frontra

Páris közlése szerint tegnap új kötelékek indultak a keleti frontra Franciaországból. Franciaország ezzel is hangsúlyozni kívánja, hogy szívesen részt vesz az új Európáért folyó küzdelemben. Laval miniszterelnök a

tegnap megtartott minisztertanácson azt a kijelentést tette, hogy a németországi munkára való jelentkezések megszervezése nagyon sürgős. Ennek gyors lebonyolítását a francia érdekek is parancsolóan írják elő.

Vasárnap délután pontosan negyed 4 órakor Gyulai TE-NSC I. osztályu bajnoki mérkőzés

Beszámoló a Női Tábor munkájáról

Jelentettük, hogy a Női Tábor szalon-
tai tagozatának kedd esti diszko-
gyűlésén Buhala Mária ügyvéd, mint a tagozat titká-
r-
nője beszámolót tartott. Ez a beszámoló így
szólt:

Az Egyesült Női Tábor Nagyszalontán
igen rövid multra tekinthet még vissza,
mondhatjuk azt is, még gyermekcipőben jár,
így sok eredményről beszámolni nem tudok.
Nagy volt az igyekezetünk, hogy szép ered-
ményről adjunk számot, gyakorlatlanságunk
azonban megakadályozott bennünket abban,
hogy célunkat kielégítő módon el is érhes-
sük. Ennek dacára azonban szépek a remé-
nyeink, mert szeretett elnökasszonyunk vitéz
dr. Keresztes-Fischer Ferencné Kegyelmes
Asszony olyan szép példával jár előttünk,
fáradtságot nem ismerve mutatja nekünk az
utat, amelyen haladnunk kell. Mint fátyla
világít előttünk s nekünk öröm követni őt
ebben a nagyszerű, az ország belső frontját
védő hatalmas munkájában.

Beszámoló az Egyesült Női Tábor
működéséről, megalakulásától 1942. február
4-től szól, amikor is a nagyszalontai mun-
kaközösséget 918 taggal megalakítottuk. A
munkaközösségek 1942. február hó 8-án
kezdték meg munkájukat, 120 családlátogató
keresi fel azóta a szegénysorsu tanácstalan
embereket, főként pedig a hadbavonultak
családjait, hogy panaszait meghallgassa,
bajaikon enyhítsen.

A családlátogatókkal karöltve dolgozik
a nemzetvédelmi szakosztály, amely főként
hadbavonultjaink családjainak gondozását, a
bajtársi szolgálatot látja el. Felmerült pana-
szokat elnöknőnk intézi személyesen, külön-
böző hivatalokban.

Már a tél folyamán, tehát február hó-
napban megindult a nincstelenek istápolása.
Nem célunk az adakozás, de ahol a segí-
tésre sürgős szükség van, ott nem zárko-
zunk el az anyagi segélynyújtástól sem. Így a téli
étkeztetési akcióra járó gyermekek közül 19
lányka kapott meleg téli ruhát, amelyeket
az Egyesült Női Tábor tagjai varrtak meg,
a varró-délutánokon, a megvásárláshoz szük-
séges pénzüsszeget, 84 pengő 71 fillér, a ta-
gok adták össze.

Ugyancsak a téli foglalkoztatások ke-
retében a szalmaipart is bevezette. Az
Egyesült Női Tábor munkaközössége több,
mint 220 munkást tanított meg szalmafo-
násra, s ezek az emberek ma már jelentős
összeget tudnak megkeresni, s kerestek meg
már a múlt télen is.

A tavaszi áradások idején, a vízzel el-
árasztott tanyákat látogatta meg az Egye-
sült Női Tábor családlátogató szakosztálya,
s a tanyákban benszorult lakosoknak kenye-
ret, szalonnát, burgonyát eszközölt ki, s osz-

tott szét a helyszínen a Női Tábor.

A családlátogatók tapasztalataikat a
varró-délutánokon jelentették be a vezetőség-
nek, s ezen tapasztalatok nyomán, de meg-
attól a céltól vezettetve, hogy egy talpalat-
nyi területnek sem szabad bevetetlenül ma-
radni, az Egyesült Női Tábor, kiskerttel nem
rendelkező sokgyermekes családok részére 2
holdnyi területet bérelt, amelyet 100-200
négyzetöles kiskertekre parcellázva 29 csa-
lád között osztott szét felesmunkára. A ve-
teményes kertek feltérmését gyermekeketési
akció részére szolgáltatott be, és pedig: 520
kg. burgonyát, 72 kg. paradicsomot, 35 kg.
uborkát, 70 kg. zöldbabot, 4 és fél kg. ká-
posztát, 9 kg. tököt, 1,60 kg. hagymát, 4 és
fél kg. répát, 3,65 kg. babot, 2 kg. borsot,
115 cső kukoricát, összesen 111 P. 80 fillér
értékben, amely összeget a napközi otthon
beutalta a Tábor pénztárába.

A kiskert megmunkálásához szükséges
vetőmagvakat az Egyesült Női Tábor tagjai
adakozásból gyűjtötték össze, s a kiskertbér-
lőkön kívül az Egyesült Női Tábor rászoruló
tagjai is részesültek belőle, összesen 39-en.

Ezzel a kiskert akcióval olyan nagy-
szerű propagandát tudott az Egyesült Női
Tábor családlátogató szakosztálya kifejteti,
hogy Nagyszalontán ez évben nem maradt
egy kiskert sem műveletlenül. Ezzel nemcsak
azt értük el, hogy a szegényebb osztály sa-
ját maga termelte meg szükségletét, hanem
azt is, hogy a piacra nagyobb mennyiség
került fel, ami növelte ha porszemnyivel is,
az ország termelési mennyiségét.

Ugyanígy célzattal bérelt az Egye-

sült Női Tábor 2 kat. hold kendervetéshez
szükséges területet s ezáltal 15 családnak
biztosított háziipariszövőmunkára nyers
anyagot.

Közbenjárásunkra a harctéren küzdő hon-
védeink részére a nagyszalontai közjóléti
szövetkezet, botos készítése céljából tanfo-
lyamot rendezett s a tanfolyamot végzők
részére 10,000 pár botos elkészítésére biz-
tosított nyersanyagot és piacot.

A harctéren küzdő katonáink részére
többbizben rendezett cigaretta gyűjtést. Ed-
dig összesen 12,800 drb cigarettát 2 csomag
dohányt, 20 drb. szivart, 1 csomag gyufát,
2 doboz cigaretta hüvelyt, 3 nagy csomag
15-20 kg. könyvet, újságot és folyóiratot jut-
tatott a rendeltetési helyre. Az Egyesült
Női Tábor tagjai érmelegítőket, sálakat és
harisnyákat is küldtek a vöröskereszt részére.

A tavasz folyamán rendezett kultur-
délutánok, magyaros ruhabemutató tiszta
jövedelméből vándor babakelengyékhez vá-
sárolt anyagot 1000 pengő értékben, az
Egyesült Női Tábor tagjai varták meg a
kézimunkához szükséges anyagot saját ma-
guk ajánlották föl, így 20 rend babakelen-
gyét állítottak össze, amelyeket elsősorban
hadbavonultak családjai kaptak.

A titkári jelentés ezután a barátai
gyaraltatási akcióról számolt be. A jelentés-
nek ezt a részét hétfői számunkban ismer-
tetjük.

Mindenféle szőrmemunkák

ujak és alakítások, saját vagy hozott
anyagból pontosan készünek. Olcsó
árak! — Tisztelettel:

Kajtor József

szücsmester, Horthy Miklós-ut 25.

„A magyar katolicizmus és protestantizmus összefogása a magyar jövőhöz vezet”

Bakó László szegedi ref. lelkész beszéde az „Uj Magyar Hajnal” templomának bokréta-ünnepén

Gyönyörű napsütéses időben tar-
tották meg a szegedi reformátusok a
Tisza Lajos köruton épülő „Uj Magyar
Hajnal” templomuk bokréta ünnepélyét.

A megjelent vendégeket Bakó
László református lelkész üdvözölte,
majd mélyen szántó beszédet mondott.
Beszéde elején idézett Máté evangé-
liumának hetedik részéből és az Apos-
tolok cselekedetei tizenhetedik részé-
ből. Majd ezeket példázta: Jézus he-
gyi beszédének tanúsága, hogy aki
„kősziklára építi hajlékát, az örökidőkig
fennmarad, míg aki „fövényre” épít,
azt az elemek elpusztítják. Mivel Isten
nem lakik kőtemplomokban, hanem a
szívekben, szükséges, hogy vallásunk
szerint éljünk, mert ez nélkülözhetetlen
elemet visz a magyar életbe. A ma-
gyar katolicizmus és a magyar protes-
tantizmus két pillére a magyar élet-
nek — mondotta végezetül Bakó
László — ezek összefogása jelentheti
csak az utat a magyar jövőbe. Magyar-
ország kormányzójának köszöntésével

ért véget a beszéd, amely után a je-
lenlévők lelkes hangulatban maradtak
együtt.

A felsőbaranyai református egyház-
megye évi rendes közgyűlésén Fáy
István államtitkár tartott megnyitóbe-
szédet. Foglalkozott a kultuszminiszter-
nek a katolikus nagygyűlésen elmon-
dott beszédével és ezzel kapcsolatban
a következőket jelentette ki:

— Nagy örömmel vettük tudomá-
sul mi magyar reformátusok is a kul-
tusztiszter ur nyilatkozatát, mert ez
a nyilatkozat egyházunk és iskoláink
erősödését és fejlődését jelenti. A ma-
gyar református egyház által végzett
munka egyúttal az egész magyar nem-
zeti művelődés munkája. A mi mun-
kánk nem az ütközőpontokat keresi, a
mely bennünket, magyarokat elválaszt
egymástól, hanem azokat a kapcsola-
tokat igyekszik erősíteni és fokozni, a
melyek bennünket összefűznek és nem-
zetünket a súlyos megpróbáltatások esz-
tendei után előbbreviszik és erősítik.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Buvárhajóoffenzíva -- most és 25 évvel ezelőtt

(MN) A szokásos üdvözlő szavak után a tengernagy egy papírlapot vett elő fiókjából és felém nyujtotta. A legtolsó hónapok hajótérvesztéseinek listája volt. Az összeállítás szerint az elsülyesztett hajótér februárban 536.000, márciusban 603.000 tonnát tett ki. Arra is lehetett következtetni belőle, hogy az elsülyesztések áprilisban előreláthatólag a 900.000 tonnát is megfogják közelíteni. Ezek a számok annyit jelentenek, hogy a valóságos veszteségek háromszor-négyszer akkorák voltak, mint a sajtóban közöltek...

— Igen — állapította meg a tengernagy olyan nyugalommal, mintha csak az időről, nem pedig a brit világbirodalom jövőjéről beszélne — ha ezek a veszteségek folytatódna, lehetetlenné válik számunkra a háború folytatása...

— Ugy tűnik nekem, mintha a németek a legjobb úton volnának a háborút megnyerni — jegyeztem meg erre.

— Meg fogják nyerni, ha nem tudunk a veszteségeknek megállást parancsolni, mégpedig hamar — felelte a tengernagy.

— Nincsen mód a probléma megoldására?

— Egyáltalában semmiféle megoldás sincsen, amennyire pillanatnyilag látjuk — jelentette ki a tengernagy.

Ez a már-már közhelyé lett beszélgetés Sims amerikai tengernagy és Jellicoe lord angol flottafőnök között Londonban folyt le 1917 tavaszán — 25 évvel ezelőtt. Akkor februárban 536 000 tonnát tett ki a német tengeralattjárók zsákmánya, az idén 525.000 tonnát, akkor 603.000 tonna volt a márciusi veszteség, az idén 647.000 tonna. Nem elgondolkasztató-e a számoknak ez a különös egyezése? Mindenesetre elég ok, hogy a 25 éves évtorduló kapcsán érdemesnek mutassa a hajótérháború akkori és mostani kilátásainak összehasonlítását.

1917-ben Németország nemcsak gazdaságilag, hanem katonailag is határos blokádszorításában vergődött és csak az Északi-tenger háromszögéből küldhette ki buvárhajóit, míg a szövetséges flották mind a hét világtengert uralták és erejük zömét minden nehézség nélkül a legveszélyeztetebb Atlanti-óceánra központosíthatták. A mostani buvárhajóoffenzíva alkalmával egészen más stratégiai helyzet előtt állnak a hadviselő felek: az Északi-jegestengertől a Biscayai-öböl és a nyugateurópai parton egész hosszában német tengeralattjárótámaszpontok sorakoznak, szövetségesek haditengerészetének egyébként is érzékenyen megfogyatkozott erejét pedig az egész világra szét kell osztani, mint ezt az angol-amerikai lapok már hónapokkal ezelőtt maguk is felpanaszolták olvasóiknak.

Nem kevésbé hátrányos eltolódás állt be

FELHIVJUK OLVASÓINK FIGYELMÉT

a 49-ik magy. kir. Osztálysorsjáték páratlan nyerési esélyeire: közel 11 millió pengő kerül kisorsolásra. Egyetlen sorsjeggyel szerencsés esetben nyerhető

700.000 P.

Jutalom **400.000 P.**

Főnyeremények: **300.000 P.**
100.000 P, 70.000 P, 60.000 P,
2 X 50.000 P, 2 X 40.000 P,
30.000 P, 16 X 20.000 P,
27 X 10.000 P, stb. stb.

Sorsjegyárak osztályonként;
nyolcad: 3.50 P, negyed: 7 P,
fél: 14 P és egész 28 P.

Sorsjegy az összes főúrusítónál kapható.

A sorsjegyek fele nyer.

UTAZÁSHOZ

szerkesztés

48

ÓRÁS ORION
HŐPALACKOT

ORION HŐPALACK

1917 óta az erőviszonyban is. Ma Németország nem egyedül áll szemben a tengeren a világ két legnagyobb tengeri hatalmával. Két világháborús ellenfele, Olaszország és Japán ma Németország oldalán veti harcba ugyancsak nagyon számottevő tengeralattjáróflottáját. A tengelyhatalmak buvárhajói ma minden világtengeren veszélyeztetik az angol-szász flottát, sőt mi több: azon az Atlanti-óceánon, amelyen számtalan hivatalos és félhivatalos angol-amerikai megnyilatkozás szerint az egész háború sorsa fog eldőlni, a könnyörtelen pusztító harcban egyszerre mind a három nagyhatalom tengeralattjárói részt vesznek.

Az angol és amerikai hajózás tehát már most, a negyedik háborús év küszöbén és a japán flotta atlantióceáni szereplésének kezdetén, lényegesen több veszteséget könyvelhet el, mint annakidején a világháború végén — és semmi, de semmi jel sem mutat arra, hogy a vadászszerencse természetes átmeneti ingadozásain kívül bármi is az immár egy fél-év óta folyamatban lévő atlantióceáni buvár-

hajóoffenzíva további sikerét befolyásolja. 1917-ben a hajókaravánrendszer bevezetése és Amerika csorbíthatatlan erejének harcbanvetése a végveszély utolsó órájában — ugyiszlén a benfentesek minden reménye ellenére — megmentette Angliát, de vajjon van-e most is lehetőség a megoldásra? A hajókisérlet rendszere ez alkalommal nem segített, Amerika pedig még csak nem is egy egész éves hadbanállás után még súlyosabb hajótérhiánnyal küzd. Az angolszász sajtó egyedül a hajóépítésben látja a menekülés útját, de ugyanakkor azt is sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy a hajóépítés távolról sem tud lépést tartani a veszteségek iramával.

„Egyáltalában semmiféle megoldás sincsen” — jelentette ki 25 évvel és néhány hónappal ezelőtt az angol flottafőnök és ezt a baljós nyilatkozatot alighanem mostani hivatali utóda is szóról-szóra megismételhetné. A helyzet azonban más, az akkori csoda már nem segíthet... dr. n. l.

Kis hírek a nagyvilágból

Az állóóra is okmány

(MN) Az állóóra is okmány és az óramutatók eltolása okmányhamisítás! Ezzel a megállapítással ítélte el az esseni büntetőtörvényszék egy munkást, aki későn érkező munkatársát a gyár állóórájának „megindításával” akarta a késés következményeitől mentesíteni.

A „drága” skorpiók

(MN) Mexikóban a skorpió-csapás évek óta annyira elhatalmosodott, hogy a kormány minden elejtett és beszo- gáltatott skorpióra kénytelen volt díjat kitűzni. Az eredmény meglepő volt: valósággal megdöbbentő mennyiségű skorpió került beszo- gáltatásra. Az el ejtett csuszómászók száma azonban

különös módon sehogysem akart apadni, úgyhogy a kormány jónak látott vizsgálatot elrendelni. A vizsgálat eredménye még megdöbbentőbb volt: a pompás konjunkturát kihasználva külön skorpióbehozatali vállalat alakult, mely a lakosságot a szomszéd államokból jutányos áron óriási mennyiségű skorpióval látta el a kimerült „hazai készletek” pótlására.

Napraforgót és tökmagot

hivatalos árban vásárol

HEGEDÜS KÁROLY

terménykereskedő, a M. kir. Ipari Anyag Hivatal vegyi- és olajipari osztálya megbízottja

TUDJA-E ÖN...

hogy a Vatikánnak 22 udvara és 11.000 terme és szobája van? A Moszkvában tervezett szovjetpalota tehát, melynek acélvázát most beolvasztották, 6000 szobájával még mindig messze elmaradt volna a Vatikán mögött.

hogy a régi görögöknél a férfiak is hordtak hajtüket? A művészi kivitelésű arany- vagy ezüsthajtük rendszerint kabóca- vagy kígyóalakot mutattak.

hogy a XVIII. századi Párizs legnevezetesebb láttnivalói közé tartoztak XV. Lajos étkezései is? A királyi étkezés megtekintésére külön belépőjegyet adtak ki. A nézőközönség a király ebédlőjében egy korlát mögött kapott helyet.

hogy a középkorban még általános hiedelem volt, hogy a férfinak eggyel kevesebb bordája van, mint a nőnek? Azt, hogy ez az állítólagos különbség nem áll fenn, először Vesalius, a híres holland orvos bizonyította be 1560-ban.

hogy a szamuráj sohasem hagyja el otthonát kard nélkül? A múlt század második felében a szamurájgyerekek még az iskolába is felövezett karddal mentek. Magánlakásba vagy hivatalos helyiségbe azonban a szamuráj sem léphetett be fegyveresen, ezért a japán házakat a kardok elhelyezésére a mi ernyőtartóinkhoz hasonló butor-darabokkal látták el.

hogy a géppuska őse már 600 éves? A géppuska első előfutára az ugynevezett „ribaudequin”, 1342-ben bukkant fel. A fegyver több kisebb cső-

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alake bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

ből álló ágyu volt, melynek csőveit akár egyszerre, akár pedig egymás után el lehetett sütni. János burgundi herceg 1415-ben állítólag több, mint 2000 „ribaudequin”-t vetett harcba Anglia ellen. A különös ágyu hatása az egykori tudósítások szerint meglehetősen nagy volt, töltése azonban oly sok időt vett igénybe, hogy egy egész napos csatában csak kétszer lehetett elsütni. Harci értéke így mégis csak csekély maradt és lassankint egészen feledésbe merült. A mai értelemben vett géppuskát, azaz a visszalököző elve alapján megszerkesztett gyorstűzelőpuskát egyébként csak 1883-ban találták fel.

Napraforgót és tökmagot

hivatalos árban vásárol

K. Balogh József

terménykereskedő, a M. kir. Ipari Anyag Hivatal vegyi- és olajipari osztálya megbízottja.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Nagyszalonta és vidéke mélyen tisztelt közönségét, hogy évtizedes, fővárosban szerzett tapasztalatokkal állok rendelkezésükre. — A legújabb divat szerint készítik:

háló, ebédlő, úriszoba berendezéseket, speciális kombinált szoba újdonságokat, valamint színes butorokat

Ugyancsak a legújabb divatlapokkal állok a nagybecsű megrendelőim rendelkezésére. — Vállalok adott rajzok és tervek után is. Elsőrendű munka! Díjtalan tervezés! — Tisztelettel:

Danielisz Dezső lakberendező műasztalos, Vécsey-utca 17. Tanuló felvétetik. Vidékre szakszerű csomagolás.

Rádiós szovjetkémek nyomában

(Honvéd haditudósító század, Gödény Zoltán haditudósító.)

Géppuskás század védi a partot és a szemben lévő szigetek gázlóit a vörösök betörése ellen, valahol a Don mentén.

Honvédeink feladatát nagyon megnehezítette, hogy a közelben titkos rádióleadóállomás működött, amelynek női bementője állandóan tájékoztatta a szovjet csapatokat a magyar állásokról, a géppuskák, páncéltörők elhelyezéséről. Ezzel gyakran sikerült meg-hiusítania akciókat.

Minden este hallgatjuk rádió a kémnőt. Leadójának helyét a völgy jobb oldalán emelkedő domb tetején álló templom környékén gyanítottuk. Ezt a terepet az oroszok géppuskával és aknavetővel annyira belőtték, hogy életveszélyes volt minden kutatás, mert a rádióleadó közlésére azonnal megnyitották a tüzet.

Éjszakánként mégis önként jelentkeztek honvédeink és átkutatták a házcsoportot. A vállalkozás egyideig sikertelen maradt, pedig a jelek arra mutattak, hogy a faluban két-három szovjet kém is tanyázik.

A múltkor este fél nyolckor ismét megszólalt a titkos leadó. Marjusa néven hívta a szovjet Iljén és Anna jelű állomásait.

— Ma elcsipjük! — ugrottunk föl vagy tizen.

Az önként jelentkezőkből hamarosan összeállítják a járőrt. Az Pfeiffer György hadapród őrmester vezetésével indul el a kutató utra.

A nap éppen nyugovóra készül, mire leérünk a domboldalra. Most, mint egy negyven méteres nyílt terep következik a templomig. Szökkelve egyenként futunk át az oroszok által belátott területen. Szerencsésen elérjük a templomot, amely háttal áll a Don felé, így az ajtón veszélytelenül bemehetünk, védve vagyunk. Az oroszok később vetek észre bennünket, már mindnyájan bent vagyunk, amikor éktelen géppuska és aknavető zúdítanak a környékre.

A rozoga falétrákon óvatosan megyünk fel a toronyba és távcsővel kémleljük a Don tulsó partját. Jól látjuk a szovjetaknavető torkolattüzét és azokat mindjárt be is rajzoljuk térképünkre. Tüzereink holnap majd elintézik őket.

A tűz később elcsendesedik. A sötét-

ben hasoncsuszva érjük el az első házat, onnan már szabadabban mozoghatunk. Átkutadjuk a nyomorúságos szovjet viskókat, de sem a kémnőt, sem a rádiót nem találjuk.

Teljesen sötét van már. Tapogatódzva botorkálunk. Egy veremben szénából és bőrből készített fekhelyet találunk, gazdája megszökött. Az ólban borjú áll, előtte széna, de embert sehol sem találunk. Minden hiába, ezek jobban ismerik a terepet, mint mi és bujdoskát játszanak velünk.

Hajnalgig folytatjuk a kutatást, eredménytelenül.

A századparancsnokságon halljuk, hogy az orosz kémnő a kutatás ideje alatt is folytatta a leadást:

— Most mennek el mellettem az engem kutató magyar katonák — mondotta izgalomtól remegő hangon — majdnem elfogtak!

Bejelentette, hogy másnap nővérel együtt átszökik az oroszokhoz, a Don tulsó partjára.

Járőrök tartják szemmel a vidéket és minden polgári személyt igazoltatnak. Délután három óra felé két nő igyekszik az egyik horhosban a Don felé. Menekülni akarnak, amikor a honvédek megállásra kényszerítik őket. A zászlóalj parancsnokságon összevissza hazudoznak. Azt mondják, hogy gyári munkáshoz s már napok óta bolyonganak. A közeli városba akartak eljutni. Végül bevallják, hogy mindketten tanítónők voltak ezen a vidéken. Orosz újságok, röp-lapok és hatezer rubel kerül elő a táskájukból. Tagadják, hogy a rádióleadáshoz bármi közük van.

Hátrakísérték őket a hadbírószághoz.

Ott is tagadtak.

De a titkos leadó nem szólalt meg többé.

Iskolás, óvodás és aktatáskák legolcsóbban, nagy választékban

KISS ERNŐ

szijgyártónál, Toldi-tér 2.

60 a „Nagyszalontai Az Ujság” telefonszáma.

Nyomtatványok

és minden e szakmába vágó munkák a

GAÁL-nyomdában készülnek!

Toldi Miklós-tér 15. TELEFON: 60.

A MAI NAP

A HŐMÉRSEKLET

reggel 7 órakor + 8 délelőtt + 12 fok volt

Holnap: Vasárnap

Október

11

Kat. Placidia

Prot. Brigitta

— **Hontalansága miatt öngyilkos lett egy menekült uriaszony.** Szent-irmay Pálné nem régen érkezett menekültként az egyik bánati községből. Szegeden a Kossuth Lajos-sugárút 107. számú házában, rokonainál huzódott meg. A családtagok sokszor hallották panaszkodni az idős asszonyt, akit valósággal buskomorrrá tett a hontalanság. Október 7-ére virradó éjszaka Szent-irmayné elkeseredésében öngyilkosságot követett el ismeretlen méreget megmérgezte magát.

Orvosi hír. Dr. Szent-Pály Gyula állami kórházi belgyógyász főorvos lakását és rendelőjét áthelyezte Horthy Miklós-ut 8 sz. alá, rendel reggel 8—9-ig, délután 2—3-ig.

— **Ujrakezdődnek a varrodélutánok.** A nyári szünet után a Női Tábor varrodélutánjai hétfőn újra kezdődnek. Dr. Hadady Imréné, elnöknő ezzel kapcsolatban ezt a felhívást közli: Az Egyesült Női Tábor minden Tagját értesitem, hogy a nyári munka elvégzése miatt eddig szünetelő varrodélutánokat folyó hó 12-én délután 4 órakor a Magyar házában elkezdjük. Ugyanekkor a téli munkatervünket is megbeszéljük. Kérem szívettel minden kedves nőtestvéremet, aki részt akar venni a Női Tábor munkájában, jelentkezzen a Magyar házában. A gyermek nyaraltatásról készült fényképek megérkeztek és mindenkor átvethetők.

Mielőtt beadná

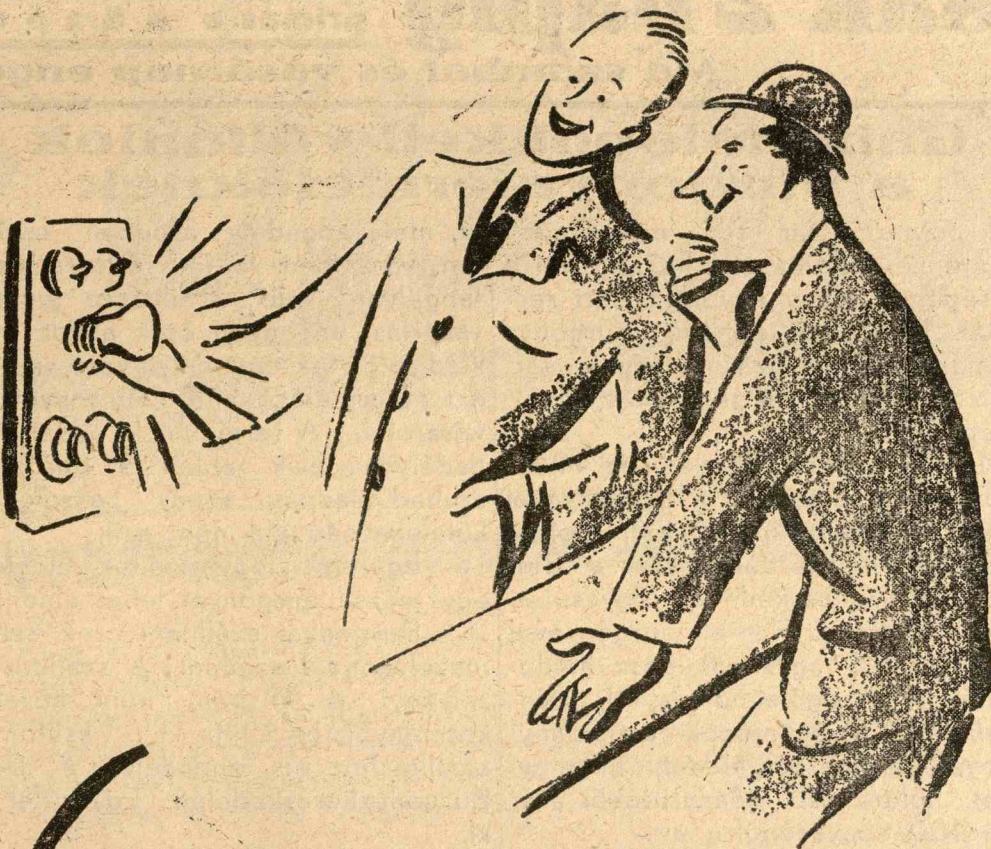
**román iparát
készítesse róla
fényképmásolatot**

a Dávidovits-fotóban

Toldi-tér 21.

— **Elengedik a hadbavonult iparosok és kereskedők kereseti és jövedelmi adóját.** A pénzügyminiszter rendeletéből közzétették az ipartestületekkel, hogy a katonai szolgálatot teljesítő iparosok, kereskedők és szellemi foglalkozást folytató személyek terhére kivetett általános kereseti adónak a hadbavonulás idő tartamára és a jövedelemadónak erre a jövedelmi adóforrásra aránylagosan eső részét törölni lehet feltéve, ha a hadbavonultnak nincs olyan hozzátartozója, aki helyette az ipart folytatja.

— **A vértódulások** azon esetek, amelyek a kronikus székszorulás idéző elő, sok esetben elháríthatók, ha reggelként éhgyomorral egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát!

Gyönyörű fénye van

ha pedig kiégett
visszavásároljuk
a **TUNGSRAM**®
KRYPTONT

Korábbi áramszolgáltatást kérnek az üzemek

Ahogy a napok rövidülnek, a villanytársaság a sötétedésnek megfelelően minden nap korábban és korábban ad áramot. Tegnap például háromnegyed hatkor gyuladt ki a villany s a telepről nyert értesülésünk szerint egy hét múlva már fél hatkor kap áramot a város.

— Az áramszolgáltatás idejét korábbra kellene tenni — írják nekünk olyan olvasóink, akik valamilyen üzemet tartanak fel s azokban óradíjakat alkalmaznak. A világítás megkezdése előtt már egy órával nem látnak munkásaik — mondják ezek a levelek s arra szólnak fel bennünket, lapunk útján kérjük az illetékeseket az áramszolgáltatás korábbi megkezdésére. Ha üzemanyag-megtakarítás szándéka vezetné őket — mondják még ezek a levelek — inkább egy órával korábban szüntessék meg

az áramszolgáltatást, hisz elenyészően csak azoknak a száma, akik az áramszolgáltatás legutolsó órájában — éjfél után — égetik a villanyt. A munkát végző háztartások is jobban örülnének az egy órával korábban kezdődő áramszolgáltatásnak.

Értesitem Nagyszalonta és vidéke n. é. gazda közönségét, hogy levágásra

ökröt, — 150 kgr-nál nehezebb ökr- és bikaborjú — bikát és négy évesnél öregebb tehenet a m. kir. Közellátásügyi Minisztérium által megállapított legmagasabb árban és korlátlan mennyiségben vásárolok. Szíves pártfogást kér:

HAJDU ISTVÁN

jogosított állatkereskedő.

A Göndör-társulat köszönetet mond Szalontának

Öt napon át nyújtott szórakozást a szalontai közönségnek Göndör cirkusztársulata. A közönség szokatlan meglepedéssel látogatta előadásait. A társulat nem csak

ezért, hanem a publikum színvonalát jelentő játékmegértéséért viszont a közönséggel volt meglepedve.

A társulat, mint ismeretes, szerdán elhagyta Szalontát. A kolozsvári játékgendély késése miatt Gyulára mentek át. Ma onnan kaptunk levelet Göndör Ferenctől, a társulat igazgatójától. Arra kér bennünket, hogy legőszintébb köszönetét tolmácsoljuk a szalontai publikumnak azért a támogatásáért, amelyben a társulatot részesítette. Irja az igazgató, hogy alkalom adtán szívesen még egyszer eljönnek Szalontára, amikor is teljesen új műsorral lépnek a közönség elé.

A HAZÁÉRT!

Barátait és jó ismerőseit értesítem, hogy hosszú időn át becsületes és szorgalmas munkásom:

SZÁSZ SÁNDOR honvéd
1942. évi július hó 11-én hősi halált halt. Bátor kötelesség teljesítése közben dicsőült meg.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Csizmazia Béla István
járásí kéményseprő mester.

Csak 2 napig

a kolozsvári Balogh Horváth Pali hírneves cigány-
primás a K ö z p o n t i kávéházban hangversenyez.

Ma szombat és vasárnap engedélyezett rögtönözött tánc!

Gabonalapot kell váltaniok a burgonyatermelőknek

A polgármester egy ma kiadott hirdetménye tudomására hozza a város közönségének, hogy egy miniszteri rendelet az 1942. évi termésű burgonya forgalmának és felhasználásának tárgyában intézkedik, mégpedig a követ

kezőképp : Minden termelő köteles az 1942. évi burgonyaterméséből a burgonyával bevetett terület minden kat. holdja után 6 (hat) mázsa burgonyát a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülethez beszolgáltatni. Ha a burgonyával bevetett terület nagysága egész holdakon felül négyszögölekből is áll, minden teljes 100 négyszögöl után annyi burgonyát kell beszolgáltatni, amennyi egy kat. holdra eső mennyiségből arányosan 100 négyszögöltre jut.

Mindazok, akik az 1942. évben fél kat. holdnál nagyobb területen termelnek burgonyát, kötelesek f. évi október hó 15 ig bezárólag közellátási hivatalnál gabonalapot váltani és burgonyatermésüket arra feljegyeztetni.

Burgonya vásárlási és szállítási engedélyt a közellátási hivatal bocsájt

ki, mely engedély azonban csak 30 km. körzetben való vásárlásra és csak tengelyen való szállításra jogosít. A vásárlási engedélyt csak akkor szabad kiadni, ha az engedélyt kérő megjelöli azt a termelőt, akitől burgonyát akar vásárolni. A termelőnek vásárlási engedélyre csak abból a burgonyából szabad eladnia, amely beszállítási kötelezettség alá nem esik.

Egy-egy fogyasztónak legfeljebb egy mázsa burgonyát lehet eladni.

Burgonyát szállítani csak szállítási igazolvánnyal szabad. A szállítási igazolványt a főispán, mint közellátási kormánybiztos állítja ki. Vasúton való szállításhoz az engedélyt a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesület adja ki.

A vásárlási és szállítási engedély 30 napig érvényes ; — az be nem váltás esetén 3 napon belül a kiállító hatóságnak visszaszolgáltatandó.

A rendelet intézkedéseinek végre nem hajtása, vagy kijátszása kihágást képez.

Hungária-Mozgóban ma este 7 órakor, vasárnap 3, 5 és 7 órakor

BESZÉLŐ KÖNTÖS

Az első magyar részben színes világfilm. — Jávor, Tasnádi F. Mária, Kiss Ferenc, Szilassy, Goll Bea, Vaaszary, Csörtossal. **Uj hirodó.** Jegyelővétel.

Felhívás

a Nagyszalonta és Vidéke Ipartestület valamennyi tagjához.

A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekeken ipart üzők iparjogosítványainak felülvizsgálatát a M. kir. Miniszterelnök ur 4870) 1942 sz. alatt elrendelte. A rendelet a kérelem végleges benyújtási határidejét févi október hó 31-napjában állapította meg, mely határidő után mindazok akik kérelmüket elő nem terjesztették iparukat tovább nem gyakorolhatják.

A kérvény előterjesztésére a szükséges nyomtatványok az ipartestülethez leérkeztek és azokat az ipartestület tagjai részére az alábbi sorrendben állítja ki október 12-én d. e. kelme-festő, késes, kőszőrűs, kesztyűs, kerékgyártó, kosárfonó. Október 13-án d. e. Kovács, d. u. könyvkötő, kötélgyártó, kötőszövő, mérlegkészítő, kutsináló, október 14-én d. e. lakatos és molnár, október 15-én d. e. Szobafestő, mázoló, műszerész órás, d. u. hentes és mészáros, október 16-án d. e. nőiszabó, rézműves, nyomdász, október 17-én d. e. sütő, szítás, szűcs, kéményseprő, d. u. drogista fogműves és ács.

Felhívjuk az ipartestület tagjait, hogy a kitűzött időpontot feltétlenül tartsa be, mert csak így biztosíthatjuk ügyének zavartalan elintézését. Megjelenés alkalmával mindenki hozza magával román iparigazolványát, illetőleg iparendélyét, mesterkönyvét, adeverinca stb. okmányát, melynek alapján eddig iparát gyakorolta. Ezenkívül segédek munkakönyvét is mindeki hozza magával.

Iparjogosítványuk felülvizsgálatát nem tartoznak kérni azok, akik azt 1940 december hó 22-után nyerték.

Amennyiben az illető iparos iparjogosítványát bármily okból bemutatni nem tudja, úgy a helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy iparát mióta gyakorolja. A helyhatósági bizonyítványt a polgármesteri hivatal iparügyi osztálya állítja ki.

Nyomatékosan felhívjuk az ipartestületi tagok figyelmét arra, hogy iparjogosítványának felülvizsgálatát a fenti sorrend szerinti kérje

mert elmaradás esetén jogosultságát a hatóság megvonja.

Nagyszalonta, 1942. október 9
WETZEL ENDRE KOVÁCS IMRE
jegyző elnök

S P O R T

Holnap az NSC a GyTE ellen játszik I. osztályu bajnoki mérkőzést

A szalontai futbapályán holnap délután negyed 4 órai kezdettel az NSC tizenegye méri össze erejét a GyTE csapatával. Sportkörökben remélik, hogy az NSC megtalálja régi formáját és a sorozatos vereségek után ezúttal győzelmet arat. A mérkőzés mindenestre sokat ígér.

A RENDŐRÖK AZ NSC ELLEN. Érdekes szórakozásban lesz része vasárnap a GyTE-NSC mérkőzés után a sportkedvelő közönségnek. Ugyanis a nagyszalontai rendőrkapitányság labdarugó csapata mérkőzik az NSC régi elit tagjaival. A rendőrkapitányságot a következő 11 képviseli: Buzi, — Farakas, 5. Viczián, — Kassai, — Szeles, Lövész, — Podhraczký, — Bozó, — Balogh, — Bella, Varga 12., míg az ellenfél a következőkből áll: Jámbor, Bordás, — Diószegi, Patócs — Vajda — Bajó, Szemes, — Kovács, — Bereczky, — Nagy, — Kocsis.

Külön érdekessége a mérkőzésnek, hogy a rendőrkapitányság csapatában szerepel egynéhány jőnévű játékos, akik nem is olyan régen, mint számottevő sportemberek voltak országunk labdarugó sportjában.

Vasárnap d. e. 11 órakor NSC játékos értekezlet lesz az Otthonban. Intéző.

Felkérem a Booskai I. a és II. játékosokat, hogy holnap d. e. 10 órára a klubhelyiségben csapatösszeállítás és megbeszélés végett pontosan jelenjenek meg. Gyulára indulás 12 órakor. Intéző.

Billiárd : Szemes — Varga 2:0 (1:0)

Apróhirdetések

Kiadó Hétvezér utca 57 sz. magánház.

Egy jócsaládból való fiu tanoncnak felvétetik. Teljes ellátással. Szilágyi János szijgyártó mesternél. Petőfi utca 5, 1-4

2 szoba, konyha, speizből álló magánlakás azonnal kiadó. Rózsa utca 4 sz.

Eladó a geszti út mellett 2 hold szántó föld. Ért. gróf Csáky tér 8.

Ikerablak függöny, ajtó, sifon eladó, Bethlen utca 28 sz.

Jókarban lévő kályhát megvételre keresek Mautner divatárúüzlet.

Egy kisebb fajta reggliző kályhát megvételre keresek. Horthy Miklós ut 13 sz.

Kiadó 2 szoba, konyha, Toldi tér 20 sz.

Eladó Patai ut 50 számú ház, azonnal elfoglalható.

Kályhacsövek kaphatók Nagy bádogosnál Horthy Miklós-ut 25, 1-0

Eladó Bem-utca 8 számú ház, a Vénkertben 294 négyszögöl szőlő, 4 és fél hold föld, ért. ugyanott. 2-2

Egy kiszolgálóleányt felveszek azonnal Kertész, kereskedő. 2-2

Sütőtők kapható Sternthal kertben. Bereczky Györgynél. 2-2

Egy megbízható kasszás kisasszony azonnal felvétetik. Illyés István kereskedőnél. 3-8

Eladó Dobó utca 28 számú ház. 3-4

Kiadó Toldi-utca 13. sz. alatt 2 szoba, előszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségek november 1-re. Érdeklődni Honvéd-utca 2. Ugyanott eladó egy asztalsparhelt. 3-3

Tanoncot fizetéssel felvesz Arany János kőművesmester. Kisfaludy-utca 3. 6-0

Tanulók fizetéssel felvétetnek. Türkössi András fűszer- és vaskereskedés 2-2

Egy kifutófiu felvétetik Kenéz fűszerüzlet Batthyányi utca. 2-2

Gimnazistáknak valódi háziszóftes érkezett, márkosfalvi Orbán Károly, Toldi-utca 6. 3-7

Eladó hét darab jókarban levő ablak Deák Ferenc-utca 17.

Eladó Vécsey-utca 24. sz. ház. Értekezni Vécsey-utca 21. 2-3

Hölgyek figyelmébe ! Női és férfi kalap tisztítását, formálását a legujabb divat szerint vállalom. Kalapok és sapkák raktáron. Özv. Pénzesné Tótfér-Honvéd-utca 2. 1-0

LEGUJABB

divat szerint készítek öltönyöket, felöltő, átmeneti és télikabátokat

BAJÓ úriszabó,

Hitler Adolf-ut 8 (Bapt. templom mellett)

Rádió-műsor

13.30: Honvédeink üzennek. 14: Művészlemez. 14.30: Hírek. 14.45: A rádióműsor ismertetése. 15.00: Árfolyamhírek. 15.20: Cigányzene. 16: Előadás. 16.20 Hírek idegennyelven. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: Táncczene. 17.25: Nem jut eszembe. Fedák Ágota vidám csevegése. 17.45: Indulók. 18.10: Előadás 18.25: Hangképek. 18.50: Hírek. 19.05: Hangfelvétel. 19.15: Kívánsághangverseny. 21.40: Hírek. 22.15: Táncczene. 23: Szórakoztató zene. 24.00: Hírek.

Uj divatlapok és régi tündérújjak

ismét nagy választékban kaphatók. Ara 30. fillér a Székely-papírüzletben.

Nyomatott a kiadótulajdonos

Gaál Sándor könyvnyomdájában

Nagyszalontán, Toldi-tér 15. sz. alatt

Telefon: 60.